

Särskilt yttrande

Utbildningsnämnden 2023-03-09

Ärende 10 – Beslut om underskottskompensation - Begäran om ytterligare bidrag från Academedia

Vi har ett absurt skolsystem

Det vinstdrivna friskolesystemet är absurt. Till utbildningsnämndens möte 9/3 krävde den vinstdrivna skolkoncernen Academedia och deras gymnasieskola *Praktiska i Sverige AB* att få extra ersättning från kommunen. Det handlar sammanlagt om 7,6 miljoner kronor till friskolorna. Av vilken anledning kan man fråga sig. Hade de gjort någon extra insats för att förbättra elevernas utbildning? Eller hade de fått oförutsedda kostnader som riskerade att eleverna skulle få sämre utbildning? Nej de ville bara kapa åt sig mer av kommunen skolbudget för att de kan. Det kan de därför att lagen säger att om kommunen satsar extra pengar på den kommunala skolan för att den behöver det, då ska också de vinstdrivna skolorna få motsvarande summa trots att de inte behöver den. Det är pengar som ökar deras vinst men minskar kommunens möjligheter att förbättra skolan genom att t.ex. öka lärartätheten eller att ge skolbarnen frukost innan skolan. Systemet motverkar med andra ord utvecklingsarbete och extra åtgärder för elever med särskilda behov i den kommunala skolan. Förbättringsåtgärder blir dyrare eftersom de blir belagda med en ”straffavgift” till friskolorna. De har i sin tur inte någon skyldighet att redovisa vad pengarna går till.

Redan i april 2021 protesterade Vänsterpartiet mot att Praktiska i Sverige AB skulle få utöka sin verksamhet i Södertälje med ett yrkesprogram eftersom varje elev som går till en vinstdriven skola bidrar till ett minskat elevunderlag och försämrad ekonomin för den kommunala skolan. Det är en av anledningarna till att kommunen behövt förstärka vissa gymnasieutbildningars ekonomi. Under 2020 genomfördes en större översyn av programutbudet på Södertäljes kommunala gymnasieskolor med målet att öka antalet gymnasieplatser på utbildningar där det finns ett behov av utbildad personal i kommunen och regionen. Bland de utbildningarna fanns inte den utbildning ”Praktiska” ville starta. Utbildningsnämndens dåvarande majoritet (S, Mp, Kd och C) gav trots det Skolinspektionen ett positivt svar på ”Praktiskas” utökning.

Det vinstdrivna skolsystemet är absurt. Det är ett experiment som inte finns i något annat land än i Sverige. Det har lett till att skolor väljer bort elever, att jämlikheten och kunskaperna minskar och att segregationen ökar. Det har gjort våra barn till förlorare. Det är dags att städa upp efter en utbildningsrevolution som aldrig haft folkets stöd. Vänsterpartiet är med det sagt inte emot fria skolor. En verkligt fri skola har elevernas utbildning och framtid i fokus. En fri skola är jämlik, jämställd och likvärdig. Den ska bidra till att alla elever, oavsett var de kommer från, oavsett vilka föräldrar de har, oavsett vilket kön de har och oavsett var de bor, ska få en likvärdig och så jämlik start i livet som möjligt. En fri friskola är fri från aktieägare och drivs av kooperativ, stiftelser eller i annan form som inte är vinstdrivande.

Tyvärr fanns ingen möjlighet att reservera sig mot beslutet att ge friskolorna 7,6 miljoner eftersom lagen säger att det är så det ska gå till. Det såg också Academedia-koncernen till att vi skulle förstå. I sitt krav på pengarna redogjorde de om inte hotfullt så långt ifrån hovsamt för en mängd domar som fällt kommuner runt om i landet som "trilskat".

Det som återstår att säga är att Vänsterpartiet med alla tillgängliga medel ska försöka stoppa de vinstdrivna skolornas intåg och expansion i kommunen så att vi kan skapa en bra skola åt alla i Södertälje.

Ulf Eriksson (V) ordinarie ledamot i utbildningsnämnden

Maria Widestrand (V) ersättare i utbildningsnämnden

